

Stolplyckan – en fungerande byggemenskap

Stolplyckan är en klockren inspirationskälla för idéburet byggande och boende, skriver Ylva Sandström.

Stolplyckan byggdes under åren 1980–1981. På den tiden fanns en statlig bostadspolitik och ett permanent stöd för bostadsproduktion. Linköping var en av de kommuner som dessutom hade egna visioner för stadsdelsutveckling och bostadsformer. Stolplyckan tillkom genom ett samarbete mellan de tilltänkta boende, Linköpings kommun och det kommunala bostadsföretaget Stångåstaden.

PROJEKTET BLEV SOM en manifestation av en social bostadspolitik. 45 år senare är Stolplyckan en

klockren inspirationskälla för en ny social bostadspolitik – idéburet byggande och boende!

Dagens bostadsproduktion genomförs med andra målbilder och helt andra ekonomiska förhållanden.

VILKA FAKTORER ÄR de väsentliga för att Stolplyckans inre liv och nätverk verkar fungera så bra?

Värdskapet och måndagsmaten är en "grundbult" i den sociala organisationen. Ett trapphus ansvarar för värdskapet en vecka i taget. Det finns en trapphusvärd och någon i trapphuset har "pärmen". Man tar emot bokningar och lånar ut nycklar till de flesta lokalerna, efter renoveringen är det låstaggat. Trapphusets matlag svarar för att mat lagas och serveras på måndagarna. Man tar hand om nyinflyttade.

ARBETSGRUPPERNA ÄR EN annan grundbult i Stolplyckans organisation. Många boende är med i en arbetsgrupp, som ansvarar för alla verksamheterna i lokal, till exempel vävstugan, återbruket och höns-huset. När det gäller keramikverkstan, snicken och ljudverkstan/musikrummet kontaktar man arbetsgruppen ifråga direkt och inte värdskapet.

Den första utgåvan av tidningen Stolplyckan kom 1981, när kvarteret var helt nytt. I samband med renoveringen har tidningen fått nytt liv och har en viktig roll. I höstnumret 2023 finns massor av bilder och korta texter om vad som finns och vad som händer. Medan renoveringen pågår beskrivs alla boende i ett återflyttat trapphus med ord & bild.

ALLA BOENDE BLIR medlemmar i husets ideella förening. Besluten



FOTO: ACAYMO ALAMO

Stolplyckan fick en själöbyggd pizzaugn utanför puben i somras på initiativ av Ann Berner och Niclas Winsth.

fattas på medlemsmöten. Styrelsen består av tio personer, varav tre suppleanter. En stor del av styrelsearbetet har under några år förstås handlat om renoveringsprojektet. Alla löpande kontakter med Stångåstaden och byggarna sköts av en särskild arbetsgrupp som kallas Representanterna.

Vissa aktiviteter är obligatoriska för samtliga boende, till exempel att ansvara för värdskap och måndagsmat. Vill man engagera sig mer i en verksamhet, är man välkommen i den arbetsgruppen. Men utöver detta är det få måsten. Tack vare Stolplyckans storlek finns många vuxna att "ta av" för att matcha luckor i den sociala organisationen.

De boende i Stolplyckan är i dag i alla åldrar, och har olika bakgrund. De nya hyresgästerna som flyttar in efter ombyggnaden är uttalat intresserade av kollektivhus-



FOTO: YLVA SANDSTRÖM

Eva Mertel Högberg, kunnig guide och boende i Stolplyckan.



Nytt år, nya möjligheter

Nytt år innebär alltid nya möjligheter, inte minst möjligheter att träffas och lära sig av varann. Kollektivhus NU har sitt årsmöte lördagen den 16 mars, med efterföljande idébyttardag för medlemsföreningarna dagen efter. Årsmötet blir i kollektivhuset Södra Station och idébyttardagen i kollektivhuset Färdknäppen, båda på Södermalm i Stockholm. Den helgen ger oss fina möjligheter att utbyta erfarenheter och idéer, för våra respektive kollektivhus och startargrupper och för kollektivhusfrågan i allmänhet. Vi hoppas att många vill komma och delta i båda eller endera aktiviteterna.

Det nya året kan också bjuda på möjligheter till kunskapsuppbyggnad och kunskapspridning. Vi vill samla äldre och ny kunskap om hur kollektivhus kan komma till, organiseras och fungera över tid. Kanske genom en revidering av vår

bok, Gemenskap och samarbete, eller på annat sätt. Dessutom ordnar vi en studiecirkel för kollektivhusintresserade i Stockholm under vintern/våren som många anmält sig till.

Vi vill också satsa på att sprida kunskap om att boendeformen finns och alla dess fördelar till många fler. I februari kommer tillkomsten av bygg- och bogemenskapen Röda Oasen i Malmö att beskrivas i TV-programmet Husdrömmar. Vi hoppas att det kan väcka många intresse för bogemenskaper och att vi kan fånga upp det intresset på olika sätt.

En form av kunskapspridning är att utbilda projektlotsar som kan stödja startargrupper i planeringen av nya kollektivhus. Föreningen för Byggemenskaper har tillsammans med Kollektivhus NU och våra systerföreningar i Norge, Sverige och Finland fått medel för att genomföra



FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Kollektivhus NUS studiecirkel hade sitt första möte den 5 februari i Färdknäppens motionsrum. Mötesledare Anita Persson, Margareta Edling, Tomas Backlund och Anita Nilsson.

ra en projektlotsutbildning i höst. En fantastisk möjlighet att sprida kunskap till flera personer som kan bli en resurs för våra startargrupper i framtiden.

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

Stolplyckan - en ...

gemenskap och kommer med nya idéer och energi och vitaliserar byggemenskapen. Ett av många exempel är den nya pizzaugnen på gården utanför puben.

YLVA SANDSTRÖM



FOTO: YLVA SANDSTRÖM

Ett skyltträd visar vägen i Stolplyckans många och långa korridorer.

FAKTARUTA

- Stolplyckan ägs och förvaltas av Stångåstaden i Linköping AB, ett stort allmännyttigt bostadsföretag som ägs av kommunen.
- Stolplyckan har närmare 190 lägenheter. Det finns flest treor och fyror.
- En omfattande renovering har pågått under några år. Den genomförs trapphusvis och hyresgästerna har varit evakuerade. När detta skrivs pågår renoveringen av det näst sista trapphuset. Och i juni månad 2024 är det återflyttning i det sista trapphuset.
- Cirka hälften av de tidigare hyresgästerna flyttar tillbaka efter renoveringen, cirka hälften kommer från Stångåstadens kö.
- Det finns 13 trapphus. De är sammanbundna med inomhusförbindelser så att man kan röra sig torrskodd inom hela kvarteret.
- Innan man får skriva kontrakt på en lägenhet får man en rejäl introduktion av info-gruppen och en rundvandring i huset.
- Under renoveringen har flera gemensamma lokaler byggts om, bland annat har kollektivhuset fått ett eget kök. En ljudverkstad/musikrum och en ny publikal har tillkommit. Den som vill läsa om alla lokaler och alla verksamheter får kolla på Stolplyckans hemsida och Facebooksidan.
- 38 av de nästan 190 lägenheterna finns i ett trygghetsboende och LSS-boende. Kommunen vill ha ett sammanhållet ansvar för alla äldreomsorgsinsatser i ett område. I Stolplyckan med omnejd ansvarar Bräcke Diakoni för detta. Det innebär bland annat att restaurangen serverar mat varje dag, till både äldre i Stolplyckan och grannskapet. Man håller också i en träffpunktsverksamhet. Bräcke diakoni är en 100 år gammal stiftelse och en idéburen verksamhet.

Monica William-Olsson 1933–2024

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL



Monica William-Olsson har gått bort efter 90 år. Hon sörjs av barnen Pontus, Ulrika och Oscar med familjer, släkt och vänner i och utanför kollektivhuset Färdknäppen.

Monica var född in i stadsplanevärlden, bland arkitekter. Hennes far ritade på 30-talet den världsberömda klöverbbladskorsningen på Slussen som nu rivits.

Han bodde också en tid i kollektivhuset på John Ericsonsgatan, på Kungsholmen i Stockholm, Monicas första kontakt med kollektivhustanken.

Jag lärde känna henne som informationssekreterare på stadsbyggnadskontoret. Det blev långa men givande fikastunder för en nykomling i ett hus där det var lätt att snava på traditioner.

Hon kunde också berätta om att leva ensam med tre barn. Det var inte lätt på 70-talet heller. När barnen flyttat ut och "redet var tomt" började hon söka gemenskap genom andra sätt att bo. Jag hade skrivit om att "vårdapparaten" borde brytas upp genom fler

föräldradrivna dagis och äldreboenden i egen regi. Nu ryckte hon in mig för att skapa ett "kollektivhus för den andra halvan av livet". Under några intensiva år jagade vi hus och tomter och uppvaktade bostadsbolagen. Vår förening "Undantaget" utformade ett hus och skapade ett regelverk. För drygt 30 år sedan stod "Färdknäppen" klart (men jag flyttade inte in) och huset och regelverket fungerar fortfarande utmärkt.

Att det blev så bra är i hög grad Monicas förtjänst. Hon var outtröttlig redan i planeringen. Klar i sina åsikter, effektiv och vältalig. Ändå lättsam och lyssnande. I alla år var hon husets ambassadör, krönikör och ständig guide för tusentals besökare.

Ett mantra var att "jag bor på 37 kvadratmeter men betalar för 45 och då har jag del i 400 kvadratmeter". Det var viktigt för henne: alla skulle ha råd att bo i huset. Hennes egen yrkesbana var lite slingrig med flera jobb som förlagsredaktör och informatör. Under flera år var hon engagerad kring Hasselakollektivet och annat socialt arbete.

När huset väl var igång kunde hon ägna mer tid åt sitt akvarellmålande. Det tog hon med sig på många resor i fjällvärlden. På 85-årsdagen mötte hon upp med en hel utställning av broderier och bonader. Hennes bidrag till stadsplaneringen blev ett föredömligt kollektivhus, känt långt utanför Sverige. Det är också ett rikt liv.

CHRISTER SANNE

Möte för bygg- och bogemenskaper

FOTO: NILS SÖDERLUND



Träff för intresserade av byggemenskaper i Kapsylen i Stockholm januari 2024.

Under våren startar Föreningen för byggemenskaper en serie träffar och studiebesök för alla som är intresserade av byggemenskaper eller vill starta en bogemenskap. För existerande grupper finns det möjlighet till erfarenhetsutbyte och

nätverkande, för de nya grupperna en möjlighet till inspiration, att hitta likasinnade att bilda grupp med och komma vidare på vägen.

Det första mötet ägde rum den 18 januari på Kapsylen i Stockholm och där diskuterades genomförda

projekt, grupper på gång och möjligheter i framtiden. Ett 30-tal intresserade kom från bland annat fem bygggrupper.

I **Göteborg** hålls nästa möte den **11 mars kl. 18:00**, på hos Bo- och byggemenskaper Under samma Tak, Riksdalersgatan 8, hållplats Axel Dahlströms torg.

I **Malmö** hålls det andra mötet den **18 mars kl. 18:30** hos Coompanion på Ledeburgsgatan 5.

Det tredje mötet sker i **Uppsala** den **14 mars kl. 18:30**, preliminärt hos bo- och byggemenskaper Gården på Sidenbigatan 47.

Både Göteborgs och Malmö stad har uttalat ett intresse att samarbeta med grupper för att få till nya projekt. Mötena är till för att möta deras frågor med aktiva grupper.

JOHN HELMFRIDSSON

Kollektivhus i Husdrömmar

FOTO: PATRIK ÅKESSON/SVT



Anne Lundberg och Gerth Wingårdh från SVT med initiativtagarna Ludvig Haav och Sofie Persson i Röda Oasens matsal.

Äntligen ett kollektivhus! Den 19 februari klockan 20 är det dags för programmet Husdrömmar att beskriva hur det går till att bygga om ett hus tillsammans till en bygggemenskap och sedan flytta in i en bogemenskap.

Så här skriver SVT på sin hemsida om programmet:

"Framtidens kollektiv i Sege Park. När de väl flyttar in kommer det att bo minst 40 personer tillsammans i Malmö. Men innan dess

måste de bygga om det som en gång var ett mentalsjukhus till ett kollektiv. Det ska bli ett boende som sätter gemenskapen i centrum, men där det individuella ska få tillräckligt svängrum. Idéerna är många och goda – men hur blir det i verkligheten, kommer de lyckas hålla sams när bygget av det nära 3000 kvadratmeter stora huset kommer igång?"

Allt började med att **Sofie Persson** och **Emma Johansson** letade runt i Malmö efter ett befintligt hus som kunde byggas om till ett kollektivt boende, men utan att lyc-

kas. De tog kontakt med kommunen och i slutet av 2015 fick gruppen en markanvisning för att bygga om ett av husen i det gamla sjukhusområdet i Sege Park. Sen vidtog en lång process innan det var dags för inflyttning i det gemensamma kollektivhuset.

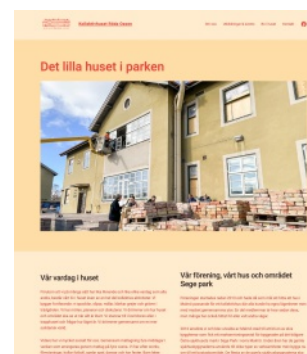
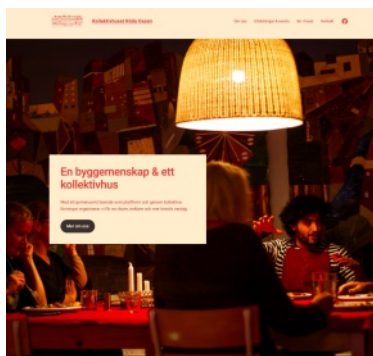
I programmet presenteras också Gården i Uppsala. "Det har blivit fint vinklat", säger **Ludvig Haav** från Röda Oasen. "Både bygg- och bogemenskapen i projekten beskrivs."

KERSTIN KÄRNEKULL

Gemensam webblösning

I höstas frågade Kollektivhus NU alla medlemsföreningar om det fanns intresse att söka en gemensam lösning för extern och intern webb. En del hus svarade att de har fungerande system som de är nöjda med, medan andra ville veta mer om hur en sådan gemensam lösning skulle kunna se ut. Nu har vi haft ett första, positivt webbmöte. Tjugo personer deltog och en IT-grupp har bildats. Mer information kommer framöver!

ULLA IMMLER



Röda Oasens nya hemsida håller på att växa fram.

Skildring av imponerande resa

Boken "Under samma tak – ett kollektivhus blir till" skildrar de elva år det tog från idé till inflyttning. Mette Kjörstad, som har läst boken, rekommenderar den som inspirationskälla.

Boken handlar om den långa resan från det att tre vänner sitter vid en pool i Provence i juni 2009 fram till de sista dagarna i mars 2020 då barn och vuxna flyttar in i 59 lägenheter (1–5 rum) i det nya kollektivhuset.

Hela projektet, inte från "ax till limpa", utan från frö till limpa, tog strax under elva år, inte ovanligt i sammanhanget. Endast två personer som hade varit med under hela resan flyttade in, inte ovanligt heller eftersom det är en lång process och livet hinner ändras. Nu bor 76 vuxna och 15 barn mellan 0–86 år i huset. Externa medlemslistan omfattar cirka 120 personer.

MYCKET IDEELLT ARBETE gjordes av föreningens medlemmar och styrelser under de elva åren. En stor hjälp för projektet var att alla tre initiativtagare var rutinerade processledare och kunde lotsa den växande gruppen.

Styrelsen ändras genom åren, men planering och gruppprocesser genomfördes på ett professionellt sätt med hjälp av medlemmarnas kompetenser på möten, studiecirkel, studiebesök, helgkurser och informationsmöten för att rekrytera nya intressenter, gemensamt formulerad vision och värdegrund.

Samarbete och möten med arkitekter, byggbolag och Göteborgs kommun bidrog till konkretisering av ritningar till huset. Uppgifterna att hitta arkitekt och projektledare, bearbeta kommunens politiker och tjänstemän, välja upplåtelseform, utveckla demokratiska processer och delaktighet under arbetets gång, kontakta byggbolag, följa hela planprocessen, överklaganden, kämpa för att slippa parkeringsplatser på tomten – listan med uppgifter som behövde göras krävde tålmod, skicklighet och uthållighet.

Föreningens arbete, organisation, envishet och professionalism är im-



FOTO: UNDER SAMMA TAK

Medlemmarna i Under Samma Tak på den obebyggda tomten i Högsbo 2016.

ponerande. Att den politiska majoriteten i Göteborg ville testa en modell där intressegrupper kunde söka om en markreservation och sedan själva välja ett byggbolag som de ville samarbeta med, i stället för att byggbolag ansöker om markanvisning, var viktigt.

Så vitt jag vet har detta bara prövats i Göteborg, och finns i nuläget inte längre kvar som möjlighet. Den dåvarande politiska majoriteten i Göteborg krävde också att hyrorna skulle vara lägre än i annan nybyggnation. Detta gick inte att hålla, men i stället har hyresvärden Trollängen minskat hyrorna med cirka 1 600 kronor per månad och lägenhet som ersättning för att de boende sköter trädgård och städning i de gemensamma utrymmena och trappuppgångar med mera.

SAMARBETSPARTNERNA arkitektstudenten **Karin Andersson**, arkitekt **Helena Westholm** och hennes kolleger på Ferrum arkitekter och byggbolaget Trollängen Bostad AB med VD **Anders Börjeson** har alla varit ovärderliga för att med entusiasm föra projektet i hamn.

Under konferensen "Socialt Byggnande" i Göteborg hösten 2021, erbjöds deltagarna ett studiebesök i Under Samma Tak, och jag har också övernattnat i ett av husets två gästrum. Det är ett underbart hus. Jag blev helt betagen av några

lägenheter under åsarna med takfönster, takterrassen med växthus, matsalen och det öppna köket med en stor köksö anpassad för rullstolsburna.

DET FINNS TVÅ femrumslägenheter i huset som fungerar som "kollektiv i kollektivet" för unga vuxna, bland annat nyanlända. De sju BmSS-lägenheterna (bostäder med särskild service) bidrar till en välkomnande stämning i ett hus som "ska vara öppet för kvinnor och män med olika bakgrund, erfarenheter och ålder, oavsett om man lever som singel eller par, med eller utan barn", med "en generös inställning baserad på att alla kan och får bidra utifrån lust, kompetens och förmåga".

Det är en imponerande resa som skildras och Turlough Johnston har gjort ett beundransvärt arbete med att läsa alla protokoll och dokument och är värd en stor eloge för boken som jag rekommenderar alla att läsa, bli inspirerad av och våga satsa på nya kollektivhus!

METTE KJÖRSTAD

Turlough Johnston
"Under Samma Tak – ett kollektivhus blir till"
Kärret förlag
Beställ boken på
www.undersammatak.org

Dags att börja samarbeta



FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Kollektivhus NU, Föreningen för Byggemenskaper och Hela Sverige ska leva har diskuterat ett fördjupat samarbete under några år. Här ett av mötena i Yesbox i Göteborg 2021.

Det finns flera fina resultat av samarbete mellan kommuner och dem som vill bygga och bo kollektivt som kan användas för att stödja lokala initiativ, skriver Kerstin Kärnekull.

2022 kom utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning "Sänk tröskeln till en god bostad" (SOU 2022:14) med Karolina Skog som utredare. I den fick de idéburna bostadsaktörerna uppmärksamhet, bland annat deras arbete för bygg- och bogenheter. Redan 2017 blev utredningen "En gemensam bild av bostadsbyggnadsbehovet" (SOU 2017:73) klar.

Nu finns det förslag till hur de två utredningarna ska följas upp med lagstiftning i form av en promemoria från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet. Tre förslag i deras PM är särskilt viktiga för bygg- och bogenheter och alla startargrupper.

DET FÖRSTA FÖRSLAGET är att alla kommuner ska ta fram en handlingsplan för sin bostadsförsörjning. I den ska kommunen bland annat redogöra för vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Det andra förslaget gör det möj-

ligt för kommunala bostadsförmedlingar att reservera lägenheter för olika kategorier av sökande, bland annat för att skapa förutsättningar för social blandning och motverka socioekonomisk segregation, och samtidigt ta ut en avgift för att stå i bostadskön.

Det innebär att bostadsförmedlingen också kan ha regler som gäller för kollektivhus och bogenheter, projekt som kommer till i samarbete med startargrupper. Reglerna måste vara tydliga och förutsägbara. När man ställer sig i en kö till en kommunal bostadsförmedling, ska man få veta vilka principer som gäller.

Det tredje förslaget gäller en tydligare koppling mellan markanvisningar och bostadsförsörjningen i en kommun. En kommun ska bland annat ange hur markanvisningar kan användas för att följa den egna handlingsplanen för bostadsförsörjningen. I detta kan ingå att underlätta för idéburna bostadsaktörer (som bygg- och bogenheter) att medverka i markanvisningar.

Lagändringarna ska träda i kraft vid årsskiftet 2024/2025. När detta har skett finns en möjlighet att ta med hur kommunen vill arbeta för att stödja projekt som kommit till genom lokala initiativ från byggemenskaper och startargrupper i

den kommunala handlingsplanen.

SVENSKA KOMMUNER ERBJUDER i dag sällan några möjligheter för de som vill bygga tillsammans eller som vill flytta till en bogenheter. Här har den idéburna sektorn, det vill säga Kollektivhus NU, Föreningen för byggemenskaper och andra, en möjlighet att föreslå hur kommunerna skulle kunna agera.

Goda exempel finns bland annat i Under Samma Tak i Göteborg, Gården i Uppsala och Röda Oasen i Malmö. Exempel som visar vilka fina resultat som det blir när kommunerna samarbetar direkt med startargrupper och ger dem en viktig roll när det gäller att bestämma vad som ska byggas liksom i den framtida användningen och förvaltningen.

En angelägen fråga att lyfta fram för hela den idéburna sektorn. Erfarenheter från andra länder som England, Frankrike, Nederländerna (läs **Together**, se recension på nästa sida) visar hur viktigt ett brett samarbete är när nya idéer ska få chans. Bara att sätta igång också i Sverige!

KERSTIN KÄRNEKULL

Tillsammans – på väg mot gemenskapsboenden

Lockande, lättläst, inspirerande. Så känns den nya boken om boende i gemenskap, "Together. Towards Collaborative Living", skriver Kerstin Kärnekull.

Boken är sammanställd av **Darinka Czischke, Marije Peute** och **Sara Brysch** vid Tekniska Universitetet i Delft. Boken bygger på en seminariereserie som genomfördes i Delft under hösten 2021 och på banbrytande och aktuell forskning från Co-Lab Research i Delft.

Vad är då "collaborative living"? Något bra svenskt begrepp finns inte. "Collaborative" betyder samarbetsinriktat och "living" betyder att det handlar om mer än att bara bo. Boken handlar dessutom inte om en tydlig modell, utan om många olika sätt att leva med mer gemenskap och samarbete i boendet. "Gemenskapsboende" skulle kunna vara ett svenskt samlingsbegrepp.

Alla exempel har en sak gemensam – de har kommit till under stark lokal medverkan av dem som bor i området. Eller planerar att flytta in. En sådan "underifrånplanering" betraktas i många andra länder som en tredje väg mellan bostäder som massproduceras för en marknad och individuellt bygg-

da enfamiljshus. Ett begrepp för detta, som bland annat används i Frankrike och England, lika svårt att översätta som "collaborative housing", är "community-led housing".

Författarna hävdar att projekt som vuxit fram med ett starkt lokalt inflytande har en rad kvaliteter som saknas i konventionellt bostadsbyggande.

Det första är att de faktiskt blir byggda, eftersom det handlar om boendeformer som saknas på den lokala bostadsmarknaden. Ett viktigt argument när det kommersiella bostadsbyggandet nästan helt har avstannat.

För det andra frigörs vanliga bostäder för den stora grupp som alltid efterfrågar dessa, samtidigt som engagemanget bland de boende ökar.

Det tredje är att det aktiva deltagandet från de boende leder till en rad innovationer och nya idéer, exempelvis mindre enskilda bostäder och fler gemensamma utrymmen, mindre ekologiska fotavtryck, ökad gemenskap och aktivare grannskap. Det fjärde är att projekten bidrar till en större variation i boendet och dessutom kan fungera som inspiration för nya grupper.

Boken har fem avsnitt. Det första är en genomgång av vad som kännetecknar olika former av gemenskapsboenden.

I det andra diskuteras varför gemenskap behövs med en rad exempel på projekt från olika håll i Europa.

Den tredje delen handlar om verktyg för att få fram fler projekt, särskilt hur olika städer som Köpenhamn, Wien, Amsterdam och Barcelona har valt att arbeta.

Det fjärde är inriktat på hur gemenskapsboenden kan främjas och stötts politiskt. För de behöver stöd för att kunna överleva i en situation där allt intresse har varit fokuserat på att bygga massproducerade bostäder för okända konsumenter.

Avslutningsvis pekar författarna på fyra olika sätt att få i gång

många fler projekt: genom federationer av självständiga projekt, genom samarbete med aktörer i den befintliga bostadssektorn, genom att bogemenskaper blir "inbäddade" och byggs av bostadssektorns aktörer och slutligen hur nätverk kan bidra till många fler.

Syftet med boken är inte bara att fler bogemenskaper ska byggas och vad som krävs för att detta ska bli möjligt. Syftet är bredare; att visa på hur en satsning på bogemenskaper kan bidra till att lösa många av de stora problem som samhället står inför – inte bara bostadsbrist och brist på boendeformer som människor vill ha och som marknaden inte kan erbjuda – utan de stora klimatmässiga och demografiska utmaningarna som Europa står inför.

Innehållet är både teoretiskt och praktiskt, en blandning av aktuell forskning och med många konkreta exempel på projekt, metoder och arbetssätt. Boken innehåller dessutom en rad förslag på hur alternativa boendeformer kan utvecklas – och dessutom måste stödjas av samhället för att växa i antal. "Together" är en läsvärd och inspirerande bok!

KERSTIN KÄRNEKULL



*Darinka Czischke,
Marije Peute och
Sara Brysch*
**Together.
Towards Col-
laborative Living**
naioio publishers,
Rotterdam

Boken kan laddas ned som gratis pdf:
<https://bit.ly/4brr3gq>
Eller skanna QR-koden



*Fem kännetecken för "Collaborative living":
En grupp som har format en gemensam idé,
boende som valt att flytta in, gemensamt
beslutsfattande, stort inflytande i
planeringen och förvaltningen för de boende
och delade gemensamma lokaler (och
gemensamma aktiviteter).*

EU-stöd till nordisk projektlotsutbildning

Fem nordiska organisationer har tillsammans fått stöd från EU-programmet Erasmus+ för att arrangera en fortbildningskurs för projektlotsar för bygg- och bogemenskaper.

Stödet är på 60 000 euro, varav ungefär hälften går till de rena kurskostnaderna och andra hälften till utvecklingsarbete, samordning, uppföljning och planering för fortsättningen. I projektet ingår också en certifiering för personer som har gått utbildningen och i övrigt har rätt kvalifikationer.

Sex av de planerade åtta utbildningsdagarna är gemensamma för deltagarna från de fyra länderna, två dagar är nationella och fokuserar på frågor där lagstiftning och kultur gör skillnaderna mellan länderna särskilt stora.

På kursprogrammet finns en allmän introduktion till bygg- och bogemenskaper, processledning och konflikthantering, byggprojektledning och upphandling, lite entreprenadjuridik, fastighetsförvaltning, upplåtelse- och associationsrätt, avtalsjuridik, den kommunala plan- och lovprocessen, finansieringsfrågor och en del annat.

Kursen kommer att genomföras

under perioden september–november 2024 och är beräknad att ha sammanlagt 25-30 deltagare från de olika länderna. Ansökan ska vara inne före sommaren och deltagarna kommer att väljas ut med utgångspunkt från deras möjligheter att tillgodogöra sig kursinnehållet, men också från att få en balans mellan länderna, mellan olika yrkesbakgrund och andra faktorer.

Utbildningsspråket kan variera, men det är en fördel att förstå både skandinaviska språk och engelska. Litteratur finns även på tyska. Utbildningsorterna är ännu inte bestämda.

Tack vare stödet från EU kommer kursen att vara kraftigt subventionerad, men inte helt gratis. Hur mycket den kommer att kosta är ännu inte klart.

Det går utmärkt att föranmäla intresse till <info@byggemenskap.se> utan några förpliktelser.

Föreningarna i det nordiska nätverket för bygg- och bogemenskaper, KOBB är:

FORENINGEN BOFÆLLESSKAB.DK

RYHMÄRAKENNUTTAJAT RY

FORENINGEN FOR BYGGFELLESKAP

KOLLEKTIVHUS NU

FORENINGEN FÖR BYGGEMENSKAPER



FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

I Sverige har Föreningen för Byggemenskaper genomfört två omgångar med projektlotsutbildning, 2020 och 2022. Silje Erøy Sollien pratar med Staffan Schartner och John Helmfridsson under den första, år 2020.

Kollektivhus NU

Bo tillsammans är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad. Beställ prenumeration på info@kollektivhus.se.

Nästa nummer kommer ut i maj 2024

Redaktörer: Kerstin Kärnekull och Anne Jalakas

Layout: Ann Norrby

Styrelsen i Kollektivhus NU



Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm

ulrika.egero@gmail.com



Kassör:

Rolf Ericson, Kupan, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Ulla Immler, Tersen, Falun
Kerstin Kärnekull, Färdknäppen, Stockholm

Eva Mertel Högberg, Stolplyckan, Linköping

Tore Wizelius, Hambo, Hammenhög
Linnea Wesslund, Tunnan, Borås, suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull, Färdknäppen, Stockholm och Rolf Ericson, Kupan, Stockholm

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige och alla nummer av Bo tillsammans, kollektivhus.se/category/bo-tillsammans

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter. Startargrupper betalar 200 kr/år och kan dessutom bli medlemmar i Föreningen för byggemenskaper utan extra kostnad. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva.

Plusgirokonto 43 88 62-5.

Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida, www.facebook.com. Det finns också en Facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, "Kollektivhuslägenheter", och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, "Kollektivhusforum".